EEN WESTINDISCHE LEERGANG

DOOR

MR. F. G. SCHALKWIJK

In het Aprilnummer van 1927 van dit Tijdschrift, mocht ik, als neerslag mijner ervaringen als rechterlijk ambtenaar in Curaçao en Suriname, enkele beschouwingen wijden aan de keuze en opleiding van naar West-Indië uit te zenden rechterlijke en bestuursambtenaren, waarvan de grondgedachte was, dat vooral voor Suriname met zijne groeiende Aziatische bevolking, doch ook voor Curaçao waar het petroleumkapitaal nieuw leven heeft gebracht, de tijd gekomen schijnt om de daarheen uit te zenden ambtenaren, op het voetspoor van Oost-Indië, meer dan tot dusverre geschiedt, door eenige opleiding in de talen en den maatschappelijk-staatkundigen toestand dier gebiedsdeelen voor hunne taak aldaar voor te bereiden. Mij persoonlijk scheen het bovendien toe, dat deze gedachte het gemakkelijkste zou zijn te verwezenlijken door het Oostindische bestuurscorps uit te breiden tot één koloniaal corps, waarvan de leden zoowel in Oost- als in West-Indië zouden dienen.

De uitwerking van dit laatste punt zou uiteraard geheel liggen in handen van het Departement van Koloniën, doch ook voor de opleiding en voorbereiding zelve dier uit te zenden ambtenaren, uit welke elementen ook gerecruteerd, stond mij aanvankelijk eene ambtelijke organisatie voor den geest, uitgaande van genoemd Departement, hetwelk bij de keuze en uitrusting der uit te zenden ambtenaren het nauwst betrokken is.

Het verloop is echter eenigszins anders. Door het initiatief van Prof. Mr. C. van Vollenhoven heeft dezer dagen een uit particulieren bestaand Comité een Westindi-

schon Leergang in het leven geroepen, welk Comité zijne denkbeelden en plannen heeft uiteengezet in een ruim verspreid Prospectus

Het Comité spreekt zich over de wijze van recruteering der Westindische ambtenaren niet uit. Het bepaalt zich tot het standpunt, dat het een ieder, maar dan ook niet alleen den ambtenaar, doch ook hem, die uitgaat voor eene particuliere betrekking in West-Indië tot plicht is zich van tevoren althans eenigermate op de hoogte te stellen van de taal en de zeden van het volk, waaronder hij zal hebben te leven.

Ten aanzien van de uit te zenden ambtenaren, is voor het welslagen van de plannen van het Comité in de eerste plaats noodig de medewerking van den Minister van Koloniën. Aan die medewerking twijfelt het niet. Bij de behandeling immers van de Surinaamsche begroting voor 1928 in de Tweede Kamer, door het lid Mr. Joekes gewezen op de wenschelijkheid van de opleiding der West-indische ambtenaren, bepaaldelijk ten aanzien hunner talenkennis van de bevolkingsgroepen van Suriname en Curaçao antwoordde de Minister wanneer de gelegenheid zich zou voordoen, ten volle bereid te zijn, de opleiding der ambtenaren ter hand te nemen. (Handelingen, 2de Kamer, zitting 1927/28 blz. 1336, 1344).

Welnu, die gelegenheid wordt door het Comité, zij het voorloopig in bescheiden mate, geboden.

Voor de opleiding van hen, die naar West-Indië uitgaan in eene particuliere betrekking, in landbouw, handel of industrie, rekent het Comité in de eerste plaats op de instemming en de medewerking van de verschillende maatschappijen, welke personeel voor hunne bedrijven plegen uit te zenden en welker belangen in sterke mate betrokken zijn bij voor hunne taak behoorlijk voorbereide arbeidskrachten.

Dezer dagen ontleende het vakblad der Delische cultuur-assistenten aan „The Planter”, het overwalsche planters-periodiek, mededeelingen over de examens in de Tamil-, Telega-, Maleische en Chineesche talen, welke op Malakka

twee keer per jaar gehouden worden onder de auspicien der plantersvereeniging, die daarvoor diploma's uitreikt.

De Redactie van eerstgenoemd vakblad teekent daarbij aan: „Een goed voorbeeld. Wanneer zal van elken cultuur-assistent op Sumatra geeischt worden, dat hij Javaansche koelies in het Javaansch te woord kan staan? „Men weet, dat tal van moeilijkheden tusschen assistenten en koelies in letterlijken zin op „misverstand” berusten” ¹⁾.

Indien men hier in plaats van aan Sumatra, denkt aan het Javanenland Suriname, begrijpt men wat het Comité met dit onderdeel van zijn taak bedoelt.

Of het Comité met zijn plannen slagen zal, staat natuurlijk niet vast. Elke nieuwe gedachte wordt als regel met eenig wantrouwen begroet, ondervindt in den aanvang eenige tegenwerking. Doch het Comité meent dat het denkbeeld, waarvan het de verwezenlijking beoogt, in ieder geval aanspraak mag maken op ernstige overweging.

¹⁾ De heer H. Colijn schrijft in zijn nieuwe boek „Koloniale vraagstukken van Heden en Morgen” over dit onderwerp, (blz. 140): „Ook kan en moet er m. i. iets gedaan worden om verbetering te brengen in de leiding van het groote arbeidsleger van enkele honderdduizenden ter Oostkust. De Europeesche administrateur en zijn assistenten — lang niet allen Nederlanders, maar van allerlei nationaliteit — weten meestal weinig van den Inlander en zijn gewoonten af. Ook de taal levert groote moeilijkheden op, omdat men naast Chineesche zoowel Soendaneesche als Javaansche koelies aantreft en de doorsnee-Europeaan al blij is, zoo hij een mondjevol Maleisch machtig is, wat intusschen voor de inlandsche koelies ook een vreemde taal is.” De schrijver ziet niet uitsluitend heil in het aanleeren van koelietalen, wenscht veeleer den administrateur in alle koelie-aangelegenheden te doen bijstaan door een inlandsch adviseur. Dit zou inderdaad een verbetering zijn. Doch liever dan zich te bedienen van tusschenpersonen, bevordere men onmiddellijke aanraking van assistent en koelie, vooral in het veld, door eenige kennis van zijne taal.